

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ ТА ІНСПЕКТУВАННЯ: РОБОТА З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ

Соціальна робота в Україні має свої особливості, зумовлені як історичним розвитком, так і впливом світових тенденцій. Соціальна робота в нашій державі здійснюється в умовах гострої економічної кризи. Варто відзначити, що напрямки роботи широкоаспектні, і, як показує історичний досвід, потреба в комплексній соціальній роботі зростає. Одним з питань соціального спрямування, яке вимагає особливої повсякчасної уваги, залишається проблема літніх людей.

Загальновідомо, що серед пенсіонерів по праці провідне місце належить пенсіонерам по старості. І саме такі люди не можуть реалізувати свої потреби в необхідній їм соціальній допомозі. Робота зі старими людьми у всіх країнах вважається однією з найважчих у всіх відносинах, чим і викликана висока професійна підготовка, розуміння і знання психологічних особливостей людей похилого віку. Соціальні працівники повинні бути підготовлені до того, щоб бути терплячими і дбайливими. Фахівцям з самого початку потрібно готуватися до того, що в їхній роботі подяк буде значно менше, ніж різного роду нарікань.

В організації соціальної роботи з літніми людьми необхідно враховувати всю специфіку соціального статусу людей, їх потреби, біологічні та соціальні можливості, особливості життєдіяльності. Для соціального працівника надзвичайно важливе значення має цілий ряд чинників соціального та психологічного характеру (становище в сім'ї, стан здоров'я, особливості характеру, матеріальні і духовні потреби, рівень життя, соціально-економічне становище та ін.).

Зміна соціального статусу людини в старості, негативно позначається на її моральному і матеріальному становищі, негативно впливає на психічний стан, знижує його опір до захворювань і адаптацію до змін навколишнього середовища. Отже, для соціального працівника важливо людину похилого віку перетворити з об'єкта в суб'єкт соціальної

роботи. Таким чином, можна сформулювати основні напрямки діяльності фахівця соціальної сфери при роботі з людьми похилого віку:

- допомога індивідам і групам усвідомлювати й усувати утруднення особистого, соціального, екологічного і духовного характеру, що несприятливо впливають на них;
- допомога людям справлятися з цими утрудненнями за допомогою захисного або корекційного впливу;
- захист безпорадних відповідно до закону;
- сприяння більш широкому використанню кожним клієнтом власних можливостей для соціального самозахисту.

Основні обов'язки соціального працівника полягають у створенні і підтримці робочої обстановки і атмосфери; виявленні та подоланні негативного відчуття; сприянні надання піклування; розумінні та інтерпретації поведінки і відносин між людьми та ін.

Соціальна робота з людьми похилого віку проводиться в різних напрямках, серед яких чільне місце відводиться соціальній допомозі. Соціальна допомога літнім людям – це забезпечення у грошовій або натуральній формах, у вигляді послуг чи пільг. Виділяють термінову соціальну допомогу, адресну соціальну допомогу та бригадну соціальну допомогу. Термінова соціальна допомога являє собою надання підтримки разового характеру літнім людям, які її гостро потребують. Адресна соціальна допомога надається літнім людям, які знаходяться в особливо складних життєвих ситуаціях. Бригадна допомога являє собою комплексне обслуговування з наданням соціальних і медичних услуг.

Практична соціальна робота здійснюється на трьох рівнях:

- індивідуальному (вирішення проблеми клієнта шляхом надання йому підтримки та заохочення розібратися у власних труднощах і самому подолати їх;

– груповому (надання допомоги клієнту через передачу досвіду інших для розвитку його фізичних і духовних сил, формування соціальної поведінки;

– в громаді (розвиток соціальних зв'язків у селі, мікрорайоні, колективі, організація системи взаємодопомоги та ін.).

Таким чином, робота з людьми похилого віку вимагає від фахівців відповідного рівня знань, умінь і навичок. Саме тому, сьогодні актуальними є питання, пов'язані з підготовкою фахівців у галузі соціальної роботи з літніми людьми. Адже, висококваліфіковані спеціалісти зможуть комплексно, компетентно, творчо вирішувати соціальні проблеми людей похилого віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гулина М. А., Духновская Л.Б. Психологические особенности людей пожилого возраста // Психология социальной работы. – Спб.: Питер, 2002. – 352 с/

2. Кабаченко Н., Семигіна Т. Сучасні підходи до соціальної роботи з людьми похилого віку // Соціальна політика і соціальна робота. – 2005. – № 1.

3. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика) . Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408 с.